Indstilling til Cavlingprisen 2026

Grooming foregår i det skjulte. Det er en gradvis manipulation, hvor en krænker opbygger tillid, flytter grænser og gør sig selv til en naturlig del af et barns og en families liv. Derfor er det yderst sjældent, at processen kan dokumenteres, mens den finder sted.

Men det er netop, hvad journalisterne bag *En ven af familien* er lykkedes med. Gennem flere års research og adgang til mere end 300 skjulte lydoptagelser har de dokumenteret, hvordan en mand gennem årtier kunne manipulere børn og deres familier, begå overgreb og samtidig bevare deres tillid. Optagelserne, som Jamilla Sophie Alvi har fået adgang til gennem årelangt kildearbejde, giver et usædvanligt indblik i de mekanismer, der gør grooming mulig.

Det unikke materiale er systematisk efterprøvet og brugt som spor til nye kilder og dokumenter. Journalisterne har sammenholdt optagelserne med materiale fra politi, retsvæsen og kommuner samt sms'er, breve, dagbøger og mails. Hændelser er krydstjekket med uafhængige kilder, alternative forklaringer undersøgt og anklager, der ikke kunne efterprøves tilstrækkeligt, fravalgt.

Serien afdækker samtidig et alvorligt myndighedssvigt. Klavs' forældre advarede i både 1997 og 2006 myndighederne om deres mistanke om overgreb. En børnefaglig undersøgelse, som Gribskov Kommune besluttede at iværksætte i 2006, blev aldrig gennemført, og sagen blev lukket. To socialretlige eksperter vurderer, at der var tale om et alvorligt svigt og et åbenlyst lovbrud. Kommunen har efterfølgende beklaget sagsbehandlingen dybt.

Siden udgivelsen 23. august har podcasten opnået mere end 330.000 afspilninger, og tallet stiger fortsat. Lyttere fortæller, at serien har givet dem ord for deres oplevelser og den splittelse, de føler over for den, der krænkede dem. Forskere fra Videnscenter for Psykotraumatologi ved Syddansk Universitet og Retsmedicinsk Institut ved Aarhus Universitet samt organisationer, der arbejder med ofre for overgreb, har offentligt fremhævet seriens relevans og anbefalet den til fagfolk og andre med interesse for området. Forsker Sofia Navarro Beck, der medvirker i podcasten, undersøger muligheden for at bruge materialet i sin forskning.

Serien kommer samtidig på et vigtigt tidspunkt. I 2023 fik grooming sin egen paragraf i straffeloven, men vi kan ikke genkende og forebygge det, vi ikke forstår. Forestillingen om krænkeren som et monster kan gøre det svært for ofre at genkende deres egen krænker i det gængse billede. Mange kæmper ikke alene med følgerne af overgrebene, men også med en manipulation, der har forstyrret deres dømmekraft og tillid til andre. *En ven af familien* giver sprog til disse oplevelser.

Journalisterne har håndteret sagens betydelige etiske udfordringer grundigt. Frank døde inden retssagen, og serien gør klart, at han ifølge sin forsvarer ville have nægtet sig skyldig. Journalisterne har arbejdet systematisk med kildebeskyttelse og anonymitet, begrænset beskrivelserne af overgrebene og tilbudt de medvirkende psykologisk debriefing.

En ven af familien giver offentligheden en sjælden forståelse af, hvordan grooming kan udfolde sig over tid, og hvad der sker, når myndighederne ikke griber ind. Den bidrager med ny viden om et samfundsproblem, der ofte foregår i det skjulte, og styrker vores mulighed for at forebygge overgreb mod børn.

For den ekstraordinære journalistiske indsats fortjener Jamilla Sophie Alvi, Pernille Skytte, Asbjørn Kjærgaard-Pedersen og Esben Larsen Mikkelsen Cavlingprisen 2026.

Indstillet af:
Christina Agger, chefredaktør på Jyllands-Posten, og Jacob Grosen, podcastredaktør på Jyllands-Posten